

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezae.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Consistorul eparhial din Oradea-mare.

II.

Raportul dintre cele două Consistorii, dela Arad și Oradea-mare și în special dintre capii sau președinții aceluia, având caracter de drept bisericesc, trebuie privit, înainte de toate, din punctul de vedere al *dreptului canonic*.

După instituțiile *dreptului canonic* al bisericii noastre ortodoxe, vicarul episcopesc este locțiitorul episcopului în iurisdicțiune. În calitate aceasta vicarul este *alter ego* al episcopului. Persoana vicarului episcopesc fiind deci identică cu a episcopului iurisdicțiunea vicarului se poate estinde asupra tuturor afacerilor, cari aparțin iurisdicțiunii ordinare a episcopului. Excepțiune fac numai afacerile, cari sunt strâns legate de ordinea episcopală sau emanează exclusiv din darul Arhieriei.

Vicarul episcopesc dela Oradea-mare însă nefiind instituit sau numit din puterea proprie a episcopului, el nu este vicar »in pontificalibus«, sau episcop consacrat, ci este vicar numai în cele administrative sau »in spiritualibus« cum se zice în *dreptul canonic*. Vicarul episcopesc dela Oradea *nu se institue*, înțelesul și în temeiul §-ului 118 din statutul organic — cum se instituie, de exemplu, la Sibiu sau la Caransebeș, dintre asesorii ordinari de tagmă preoțească, un vicar, care să suplinească pe episcopul la prezidarea Consistorului — ci *se alege* din partea Sinodului eparhial deadreptul de vicar, spre a prezida și a conduce cu deplină putere iurisdicțională Consistorul dela Oradea-mare. Câtă vreme deci puterea de înlocuire și atribuțiunile vicarilor dela Sibiu și Caransebeș sunt numai *vremelnice*, respective ele se pot lărgi sau restringe, după trebuință sau după bunul plac al episcopului, — pe atunci puterea iurisdicțională a vicarului dela Oradea-mare este *permanentă* și atârnoare sau supusă numai și numai dispozițiilor statutului organic. În calitate aceasta el este înzestrat cu toate drepturile și atribuțiunile iurisdicționale, cari în ordinea administrativă, aparțin poziției și demnității episcopale.

Faptul acesta eschide, însă, ori ce denegare sau nerecunoaștere a drepturilor și pre-

rogativelor cari sunt inerente persoanei Arhieriei. În cazul nostru, episcopul diecezan al Aradului este capul încoronat și singurul reprezentant de drept al eparhiei Aradului, la care este îngremiată temporal și dieceza Orăzii mari. Președintele faptic al Consistorului din Oradea-mare este însă vicarul episcopesc, ales din partea Sinodului, care în calitate aceasta își exercită drepturile și datorințele sale prezidiale, în mod independent de alți factori.

**

Pe lângă această bază de drept canonic, raportul de coordinațiune dintre cele două Consistorii și raportul de independență dintre vicarul dela Oradea și episcopul Aradului apare și mai evident dacă îl privim *din perspectiva istorică*.

Este fapt istoric, că din cele mai vechi timpuri ale organizației noastre bisericești, până către sfârșitul secolului XVII-a în Oradea-mare a existat o episcopie ortodoxă română, având sub iurisdicțiunea sa comitatul Bihariei și împrejurimile lui de pe șesul Ungariei. Ca cel din urmă episcop al eparhiei Orăzii-mari se amintește *Efrem Veniamin*, răposat la anul 1695. Se știe, că pe la sfârșitul veacului al XVII-lea biserica romano-catolică din Ungaria pornise o acțiune puternică pentru convertirea Românilor ortodocși în sânul catolicismului, care avea mare interes să se întărească și să-și repare pierderile, îndurate în urma protestantismului. Pentru ca propaganda prozelitică să-și poată urma activitatea fără piedeci serioase, episcopul latin și la alți factori puternici din Oradea-mare au intervenit la locurile mai înalte și au uzat de toate mijloacele pentru a împedea îndeplinirea scaunului episcopesc, rămas vacant prin moartea lui Veniamin Efrem. De atunci, va se zice de două veacuri și mai bine, până în ziua de astăzi la Oradea-mare stă vacant un scaun episcopesc al bisericii noastre ortodoxe! Administratorul episcopesc al acestei eparhii vacante, după cum se accentuiază în memorandumul clerului din districtul acestui Consistor înaintat congresului național din 1868, în scopul restaurării vechei episcopii — este capul sau președintele Consistorului din Oradea-mare, care și-a continuat existența sau funcționarea și după rămânerea în vacanță a episcopiei.

Din cele espuse urmează că vicarul episcopesc de Oradea-mare este ales ca locțiitorul de drept al episcopului absent sau prezumtiv pentru scaunul arhieresc al Orăzii-mari, care stă vacant dela 1695. Cu alte cuvinte vicarul dela Oradea-mare nu este și nu se poate considera drept vicar locțiitor al episcopului dela Arad, ci, sub raportul istoric, el formează zala menită să încopie lanțul foștilor episcopi ortodocși ai Orăzii de cel al episcopilor fiitori, dacă Dumnezeu va voi, ca această episcopie să reînvieze.

Cercetând chestiunea din punct de vedere canonic și istoric și în special luând în considerare dispozițiunile exprese și distincte ale statutului organic în mod imperios trebuie să ajungem prin urmare la constatarea, că raportul dintre episcopul Aradului și vicarul dela Oradea-mare este destul de bine precizat și un normativ nou în privința aceasta apare cu totul de prisos.

Acesta este în trăsături generale punctul de vedere principiar, pe care stăm în chestiunea aceasta noi, cei dela Consistorul orădan și care a servit substrat de discuție în sinodul eparhial al Aradului din anul acesta.

L-am spus aici, eliminând cu totul nota personală sau alte preocupări de ordin subiectiv, deoparte pentru a feri pe cei mai puțini orientați de interpretări sau comentarii greșite, de altă parte spre a da prilej cercurilor bisericești să-și poată forma o judecată cât se poate de temeinică și obiectivă asupra fondului chestiunii contraversate.

Gh. Tulbure.

Protocol

despre ședințele Sinodului eparhial din dieceza gr.-or. română a Aradului, ținute în sesiunea ordinară a anului 1914.

Sedința VIII.

ținută la 18 aprilie (1 maiu) 1914 ora 9 a. m.

Președinte: P. S. Sa Domnul Episcop diecezan Ioan I. Papp. Notar: Iosif Moldovan.

Nr. 100. Se cetesc protocoalele ședințelor IV, V, VI și VII și se verifică.

Nr. 101. Deputatul Iustin Marșieu, provocându-se la interpelarea adresată prezidiului sub Nr. 82, a protocolului sinodal din a. tr., solicită răspunsul promis.

Prezidiul declară, că nu este în poziția de a da răspunsul cerut acum, ci se va acomoda dispozițiilor Regulamentului afacerilor interne

ale sinodului. Observă totodată dlui deputat, că dacă a privit afacerea de urgență, putea să solicite răspunsul în vre-o ședință anterioară și nu astăzi, când suntem la încheierea sesiunii.

Răspunsul prezidial Sinodul îl ia la cunoștință.

Nr. 102. Comisia epitropească, prin raportorul său Dr. Aurel Lazar raportează asupra socotelei Consistoriului din Oradea-mare, despre folosirea bugetului pe anul 1913.

Sinodul în general aprobă socoata și dă absolutiu Consistoriului din Oradea-mare, pe lângă următoarele observări:

1. Consistoriului i-se dă strictă îndrumare, ca la sesiunea viitoare să arate: a) motivele pentru cari a desconsiderat concluzele sinodale Nrii 112/912 și cele de sub Nrii 11, 49 și 90/913; b) să arate și aceea, de unde a speat suma de 6289 cor. arătată ca deficit în conta anului 1913?

2. Pozițiile 1., 2. din speșele senatului școlar, apoi poziția 5. din speșele senatului bisericesc și în fine diferența de 1500 cor. la pozițiile 3 și 4 din speșele senatului epitropesc, — pe baza concluzului 122 din 1912 nu se aprobă.

Nr. 103. Protocoalele comisiunii sinodale, prezentate de Consistoriu despre controlarea și constatarea mersului administrației la senatele consistoriale, la seminarul și alumneul diecezan, cancelaria și cassa consistorială din Arad și despre neglijența unor fisci consistoriali — dupăce acelea toate au fost predate asesorului consistorial Emanuil Ungurean spre cercetare în scopul îndreptării lucrului,

Sinodul la propunerea comisiunii le ia la cunoștință cu amendamentul făcut de deputatul Roman R. Ciorogariu, ca observările făcute de comisia de control să fie comunicate la timp cu cei interesați.

Indrumă însă Consistoriul din Arad, ca pentru delăturarea și vindecarea radicală a stărilor excepționale, să aplice cu toată rigoarea măsurile indicate în protocoalele comisiei de control și cel al asesorului consistorial Emanuil Ungurean, iar despre rezultatul obținut să facă raport detaliat în proxima sesiune.

Nr. 104. Se cetește protocolul acelei comisiunii despre controlarea efeptuită la sfta mănăstire Hodoș-Bodrog, protocol înaintat cu raportul special al Consistoriului din Arad.

Protocolul comisiunii de control se ia la cunoștință, iar în cât pentru excepțiunile egumenului mănăstirii, Sinodul își rezervă să se ocupe de ele cu alt privilegiu, cu observarea §§. 67 și 69 p. 9 din statutul organic.

Nr. 105. Urmează la ordinea zile raportul Consistoriului din Arad împreună cu planurile și preliminarele de adaptare dispusă la internatul diecezan din Beiuș, în care raport Consistoriul arată, că suma de 50,000 cor. pentru care a primit autorizare prin concluzul sinodal Nr. 53/1913. nu o poate anticipa din fonduri în condițiunile din acel concluz; că colecta indicată nu s'a putut escrie din motivul

cunoscutelor calamități elementare, dar și altcum suma de 80.000 cor. este insuficientă pentru executarea adaptărilor contemplate.

Preste toate acestea crede de actualitate și deslegarea întrebării: în sarcina cărei dieceze ar urmă să se conteze eventuala anticipațiune, ce s'ar mai dà din fondurile diecezane și astfel: care dieceză să fie proprietariul acelu internat, la cazul reînființării episcopiei din Oradea-mare și a înființării celei proiectate în Timișoara.

Față cu acestea vederi, comisia propune ca: „Sinodul să susțină concluzul său Nr. 53 din 1913 și să invite Consistoriul din Arad, ca în timpul cel mai scurt posibil să execute dispozițiile acelu concluz, autorizând Consistoriul, ca în contul colectei ce se va iniția, să anticipe din fonduri și suma de 30.000 cor., iar asupra afacerii de proprietate a internatului să nu se pronunțe de astădată, pentru că nu este actuală.

La aceasta propunere, prezidiul se află îndemnat a declara: că executarea ei este imposibilă, deci roagă Sinodul să aducă atare concluz, care se fie executabil.

Deputatul Roman R. Ciorogariu propune: „Sinodul susține concluzul de sub Nr. 53/1913 și invită Consistoriul din Arad ca în timpul cel mai scurt să execute dispozițiile acelu concluz. Autorizează Consistoriul din Arad să anticipe din fondurile diecezane suma recerută. Refundarea investițiilor să se facă prin urcarea tacselor de întreținere în internat în proporția, ca să acopere anuitățile de refundare. Internatul rămâne proprietatea diecezei Aradului așa după cum e arondată astăzi. În cazul dacă nu s'ar putea refunda, suma investită rămâne în risicul diecezei, asemenea după cum este arondată astăzi“.

Față de ambele propuneri premerse, deputatul Nicolae Zigre face contra propunerea: „Având în vedere situația financiară a diecezei, tranșarea acestei afaceri se concrede Consistoriului din Arad, amăsurat mijloacelor materiale de cari dispune dieceza și amăsurat altor trebuințe culturale ale diecezei“.

Încheindu-se discuțiunea, prezidiul, bazat pe dispozițiile regulamentare în cazuri de asemenea natură, ordină votare nominală, punând la vot contra propunerea deputatului Nicolae Zigre, ca cea mai îndepărtată.

Pentru aceasta propunere au votat cu *da*: Petru Baran, Vasiliu Beleş, Iuliu Bodea, Ioan Giorgia, Iuliu Groșorean, Dr. Cornel Iancu, Cornel Lazar, Mihaiu Lucuța, Dr. Iustin Marșeu, Ioan Oprea, Dr. Nestor Oprean, Mihaiu Păcățian, Gheorghe Popoviciu, Dr. Gheorghe Po-

poviciu, Axentie Secula, Petru Truția și Nicolae Zigre, de tot 17 voturi. — Cu *nu*: Roman R. Ciorogariu, Dr. Gavril Cosma, Procopiu Givulescu, Andreiu Horvath, Petru Ionas, Dr. Aurel Lazar, Vasiliu Mangra, Fabrițiu Mănuilă, Iosif Moldovan, Alexandru Muntean, Teodor Papp, Dr. Gheorghe Popa, Vasiliu Sala, Petru Serb, Sava Raicu, Dr. Nicolae Regman și Nicolae Roxin, de tot 17 voturi.

Fiind voturile egale, prezidentul consecvent vederilor espuse mai sus, se pronunță cu *nu*, și astfel contra propunerea deputatului Nicolae Zigre cade.

Se pune la vot cu asemenea procedură propunerea deputatului Roman R. Ciorogariu, pentru care votează cu *da*: Petru Baran, Vasiliu Beleş, Iuliu Bodea, Roman R. Ciorogariu, Dr. Gavril Cosma, Ioan Giorgia, Iuliu Groșorean, Andreiu Horvath, Cornel Lazar, Mihaiu Lucuța, Vasiliu Mangra, Fabrițiu Mănuilă, Iosif Moldovan, Alex. Muntean, Ioan Oprea, Mihaiu Păcățian, Dr. Teodor Papp, Dr. Gheorghe Popa, Gheorghe Popoviciu, Dr. Gheorghe Popoviciu, Vasiliu Sala, Acsentie Secula, Petru Serb, Dr. Nicolae Regman și Nicolae Zigre, de tot 25 voturi; iar cu *nu*: Procopiu Givulescu, Dr. Cornel Iancu, Petru Ionas, Dr. Iustin Marșeu, Dr. Nestor Oprean, Sava Raicu, Nicolau Roxin și Petru Truția, de tot 8 voturi.

Pe baza acestei votări:

Propunerea deputatului Roman R. Ciorogariu, se declară primită și se enunță ca conclus față cu propunerea comisiunii epitropești.

Nr. 106. Să prezintă bugetul Consistoriului din Arad pe anul 1913.

Bugetul propus se votează cu adausul, că poziția 11 a senatului școlar să se schimbe astfel: „Remunerațiunea catiheților cu relutul de cortel al catihetului din Beiuș . . . 7.600 cor.

Bugetul astfel întregit se stabilește precum urmează:

Bugetul

Consistorului gr. or. român din Arad pe anul 1914.

A) Venite (acoperire).

a) Ordinare:

	A fost în a. 1913.	S'a votat pen- tru a. 1914.
1. Bani gata rămași la 31 decembrie 1912 .	4.952.—	—.—
2. Ajutorul dela stat restant din anul 1913	8.920.—	8.920.—
3. Ajutorul dela stat supletor pe anul 1913	—.—	12.000.—
4. Ajutorul dela stat pe anul 1914 . . .	28.820.—	40.820.—
5. Contribuirea 6 fileri de suflet	20.000.—	20.000.—
6. 60% din venitul fondului biser. clerical	27.308·52	24.350·52

	1913.	1914.		1913.	1914.
7. 60% din venitul fondului școl.-prepar.	4.635·60	5.162·88	retribuțiune direcțională	400·—	400·—
8. Taxa de 1 cor. dela cununii	1.700·—	1.300·—	6 cvincven. à 200 cor. relut de cvartir (300 cor. cvartir în natură)	1.200·—	1.200·—
9. Cvota 10% spese de admin. din venitul curat al fondurilor și fundațiilor	29.084·50	31.166·56	3. La 3 profesori de teologie: salar fund. à 2600 cor.	500·—	500·—
10. Din venitul sesiilor reduse pentru acop. parțială a retribuției protopopilor	10.200·—	10.200·—	la unul cvincvenale retrograde	7.800·—	7.800·—
11. Spesele biroului sinodal dela deputați	200·—	200·—	la 2 inși 2 cvincvenale à 200 pe 1914	1.533·33	—·—
12. Cvota $\frac{3}{5}$ din venitul fondului pentru promovarea culturii religioase	1.558·44	1.775·67	la unul 1 cvincvenal pe 1914	800·—	800·—
13. Didactru dela teologi și pedagogi	2.500·—	2.000·—	la toți trei relut de cvartir a 800 cor.	—·—	200·—
14. Taxe de examene și întărire dela învăț.	1.000·—	400·—	4. Profesorului de cant și muzică: salar fundamental	2.400·—	2.400·—
b) Extraordinare :			2 cvincv. à 200 cor. relut de cvartir	2.200·—	2.200·—
15. Dela fondul de asigurări, conf. Ș. 14 reg. 1899	2.051·97	2.556·15	5. Contribuire la bugetul mitropolitan	400·—	400·—
16. Din venitul curat al librăriei diecezane	692·09	1.329·—	6. Ajutoare de caritate	600·—	600·—
17. Dela fund. Paffy conf. reg. p. 3. lit. e)	480·60	332·93	7. Retrib. celor 11 protopopi din districtul Consist. din Arad pentru ședulele dela cununii	300·—	300·—
18. Taxe de examen, întărire și strămutare dela preoți	1.000·—	500·—	8. Retrib. celor 6 protopopi din districtul Consist din Oradea pentru ședulele dela cununii	300·—	300·—
19. Contribuirea diecezană dela intelectuali conc. sin. Nr. 78/912	11.000·—	8.000·—	b) Extraordinare :		
20. 20% din venitul fondului bisericesc și școlar la susținerea școlii de fete cu internat conc. sinodal 73/906	—·—	9.837·80	9. Premii de oratorie	300·—	300·—
Suma venitelor: 156.105·18	180.852·38		10. Diurne și spese de esmisiuni	2.000·—	2.000·—
B) Spese.			11. La dispoziția P. S. Sale Domnului Episcop diecezan Ioan I. Papp (fără socoată)	1.000·—	1.000·—
<i>Senatul bisericesc.</i>			12. Ajutoare bisericilor sărace	1.500·—	1.500·—
a) ordinare :			13. Spese neprevăzute	400·—	400·—
1. Asesorului ordinar salar	3.000·—	3.000·—	Total:	40.833·33	39.500·—
adaus personal	600·—	600·—	II. Senatul școlar:		
relut de cvartir	800·—	800·—	a) Ordinare :		
2. Directorului instit. teologic pedag. salar fundamental	2.600·—	2.600·—	1. Asesorului ordinar salar	3.000·—	3.000·—
			adaus personal	600·—	600·—
			relut de cvartir	800·—	800·—

	1913.	1914.		1913.	1914.
2. Referentului revisor școlar	2.400.—	2.600.—	18. La susținerea școlii de fete, pentru acoperirea deficitului pe anul 1913/14	—.—	12.273.—
relut de cvartir	600.—	800.—	19. Spese neprevăzute	400.—	400.—
3. Profesorilor dela preparandie, salar fundamental la 3 à 2600 și la 2 à 2200 cor.	12.600.—	12.200.—	Total:	62.420.—	86.443.—
unui profesor 6 cvin-cvenale a 200 cor.	1.200.—	—.—	<i>III. Senatul episcopesc:</i>		
unui profesor 2 cvin-cvenale à 200 cor.	400.—	400.—	1. Asesorului ordinar salar	3.000.—	3.000.—
la 2 profesori câte 1 cvin-cvenal a 200 relut de cvartir la 3 profesori a 800 cor.	3.200.—	2.400.—	adaus personal	600.—	600.—
relut de cvartir la 2 profesori à 600 cor.	600.—	1.200.—	relut de cvartir	800.—	800.—
4. Profesorului de desemn, caligrafie și „slöjd“ salar	2.400.—	2.600.—	2. Secretarului consistorial: salar	3.000.—	3.000.—
relut de cvartir	400.—	800.—	adaus personal	800.—	800.—
5. Onorar profesorului de igienă	1.200.—	1.200.—	relut de cvartir	800.—	800.—
6. Propunătorului de gimnastică: onorar	—.—	200.—	3. Controlorului contabil: salar	3.000.—	3.000.—
7. Învăț. dela școala de aplicație salar	1.200.—	1.400.—	adaus personal	600.—	600.—
relut de cvartir	420.—	540.—	relut de cvartir	800.—	800.—
8. Susținerea alumneală	6.000.—	8.000.—	4. Cassarului consistorial: salar	2.600.—	2.600.—
9. Recvizite de învăț. la pedagogie	1.000.—	1.350.—	relut de cvartir	800.—	800.—
10. Recvizite de scris și spese direcționale	200.—	200.—	5. Referentului al doilea: salar	1.600.—	2.600.—
11. Remunerațiune catihetilor cu relutul de cortel a catihetului din Beiuș	7.600.—	7.600.—	relut de cortel	—.—	800.—
12. Retribuția alor 11 protopopi din distr. Cousist. Arad pentru inspecțiunea școlară à 400 cor.	4.400.—	4.400.—	6. Referentului ajutător salar	2.200.—	2.200.—
b) <i>Extraordinare:</i>			relut de cortel	600.—	600.—
13. Spese cu repararea alumneelor diecezane	—.—	10.000.—	7. Ajutorului contabil: salar	2.200.—	2.200.—
14. Diurne și spese de esmisiuni și inspecțiuni	2.000.—	2.000.—	adaus personal	—.—	200.—
15. Ajutoare culturale	3.000.—	3.000.—	relut de cortel	600.—	600.—
16. La fondul pentrusala de gimnastică la preparandie	5.000.—	5.000.—	8. Onorar fiscului consistorial	2.000.—	2.000.—
17. Pentru lucrările monografiei institutului pedagogic	1.800.—	1.080.—	9. Arhivarului consistorial: salar	2.200.—	2.200.—
			adaus personal	—.—	200.—
			relut de cortel	600.—	600.—
			10. Dotarea canceliștilor	5.000.—	5.000.—
			a) <i>Ordinare:</i>		
			11. Simbria servitorului de cancelarie	864.—	864.—
			12. Încălzitul și iluminatul localurilor consistoriale	1.300.—	1.300.—
			13. Recvizite de scris, mobile și porto	1.600.—	1.600.—
			14. Tipărituri p. Consistoriu	2.000.—	2.000.—
			15. Cotrib. și ecvivalent	100.—	100.—
			16. Taxa de asigurare, canal. și consum. apei	300.—	300.—

	1913.	1914.
17. Diurne și viatic deputaților sinodali	3.000.—	3.000.—
18. Diurne și viatic deputaților congresuali	3.000.—	3.000.—
19. Diurne și viatic la comisiuni și excursii	200.—	200.—
20. Subvenția văd. Milca Bodea	96.—	96.—
b) <i>Extraordinare</i> :		
21. Cvota pentru depurarea împrumutului gimnaziului din Brad	400.—	—.—
22. Spese neprevăzute	400.—	400.—
23. Dotarea fondului de penziuni pentru profesorii institutului teologic-pedagogic și a funcționarilor Consistoriului din Arad	6.000.—	10.000.—
Total:	53.260.—	58.860.—

Recapitulare.

I. Senatul bisericesc	40.833·33	39.500.—
II. Senatul școlar	62.420.—	86.443.—
III. Senatul epitropesc	53.260.—	58.860.—
Suma cheltuielilor:	156.513·33	184.803.—

Bilanț.

A) Venite (acoperire)	156.105·18	180.852·38
B) Spese	156.513·33	184.803.—
Deficit:	408·15	3.950·62

care se va acoperi din economiile anului 1914.

Nr. 107. Urmează proiectul de buget al Consistoriului din Oradea-mare. Pe baza propunerii comisiei epitropești Sinodul anunță:

La rubrica „Venite“ p. 3. retribuțiunea protopopilor 6000 cor. se schimbă astfel: „Retribuțiunea protopopilor, titulo rebonificare pentru ședulele dela cununii, din fondul diecezan pentru ajutorarea preoției 3600 cor.“; punctul 10. Cvota din fondurile comune 4000 cor. se eliminează.

La rubrica „Speselor“ și anume la senatul bisericesc punctul 5. „Defensorului matrimonial 200 cor.“ se eliminează; la senatul școlar punctele 1 și 2. Salariaul referentului ajutător 3500 cor. și bani de cvartir aceluia 800 cor. se eliminează; la senatul epitropesc punctele 3. și 4. „Salariaul referentului ajutător 3500 cor. și bani de cvartir aceluia 800 cor. se schimbă și se votează astfel: 3. „Funcționarului ajutător la senatul epitropesc 2400 cor.“. Pozițiile 26. „Onorar fizicului consistorial 300 cor., precum 9., 10. „Salar controlorului contabil 3500 cor.“ și „Bani de cvartir aceluia 800 cor.“ se eliminează. Astfel bugetul să prezintă în următorul chip:

Bugetul

Consistoriului gr.-ort. român din Oradea-mare pe anul 1914.

	A fost în a. 1913.	S'a votat pentru a. 1914.
A) Venite.		
1. Ajutorul dela stat	37.000.—	37.000.—
2. Competința sidoxială	1.200.—	1.200.—
3. Retribuțiunea protopopilor, titulo rebonificare pentru ședulele dela cununii, din fond. diecezan preoțesc	3.600.—	3.600.—
4. Contribuiri eparhiale	8.000.—	8.000.—
5. Taxe de 1 cor. dela cununii	163.—	160.—
6. 10% spese de admin. dela fonduri	300.—	300.—
7. Cvota din venitul fond. de asigurare	1.960.—	1.960.—
8. Cvota din fondul cultural comun	1.000·80	1.000·80
9. Venite neprevăzute	100.—	100.—
Suma	53.323·80	53320·80

B) Spese.

I. Senatul bisericesc.		
1. Salariaul vicariului	10.000.—	10.000.—
2. Salariaul asesorului bisericesc	3.500.—	3.500.—
3. Bani de cvartir aceluiaș	800.—	800.—
4. Retribuția protopopilor	6.000.—	6.000.—
5. Spese neprevăzute	200.—	200.—
Suma	20.500.—	20.500.—

II. Senatul școlar.

1. Remunerațiunea catihetilor	800.—	800.—
2. Remun. catihetului V. Popoviciu	400.—	400.—
3. Remun. revizorului	800.—	800.—
4. Paușal revisorului școl.	1.200.—	1.200.—
5. Ajutorarea școalelor	1.500.—	1.500.—
6. Spese de călătorie în afaceri școlare	200.—	200.—
Suma	4.900.—	4.900.—

III. Senatul epitropesc.

1. Salariaul secretariului consistorial	3.500.—	3.500.—
2. Aceiuași bani de cortel	800.—	800.—
3. Funcționarului ajutător la senatul epitropesc	2.800.—	2.400.—
4. Salariaul actuarului	2.400.—	2.400.—
5. Bani de cortel aceluiași	600.—	600.—

	1913.	1914.
6. Onorarul fiscului . . .	1.000.—	1.000.—
7. Onorarul cassariului . .	400.—	400.—
8. Salarul controlorului- contabil	400.—	—
9. Salar pentru un can- celist	1.200.—	1.200.—
10. Salar p. doi scrietori	1.400.—	1.400.—
11. Sâmbria servitoriului	600.—	720.—
12. Lemne pentru cancel.	500.—	600.—
13. Pentru luminat	60.—	60.—
14. Recvizite p. cancelarii	300.—	300.—
15. Instruirea cancelariei	200.—	500.—
16. Contribuțiune și ecvi- valent	1.200.—	1.200.—
17. Tipărituri pentru toate resoartele	600.—	600.—
18. Competința sidoxială	1.200.—	1.200.—
19. Spese de călătorii în afaceri epitropești . .	100.—	200.—
20. Diurne și viatic depu- taților sinodali	1.500.—	1.500.—
21. Conserv. edificiilor . . .	1.200.—	1.200.—
22. Spese neprevăzute . . .	300.—	300.—
23. Percentuațiunea după casa din str. Capucinilor	—	2.580.—
Suma	22.260.—	25.360.—

Reasumarea speselor.

I. Senatul bisericesc . . .	20.700.—	20.500.—
II. Senatul școlar	4.900.—	4.900.—
III. Senatul epitropesc . . .	22.260.—	25.360.—
Suma	48.860.—	50.760.—

Bilanț.

A) Venite	53.320·80
B) Spese	50.760.—
Profit	2.560·80

Nr. 108. Urmează referada comisiunii pe-
țiționare. Raportor Dr. Cornel Iancu, care pro-
pune, ca rugarea comunei bisericești Honțisor,
pentru întreprindere de colectă în scopul edi-
ficării bisericii să se încuviințeze.

Se primește.

Nr. 109. Rugarea credincioșilor din co-
muna bisericească Ghighișeni (tractul Vașcăului)
pentru încuviințare de colectă pe teritoriul mi-
tropoliei noastre în scopul terminării edificiului
școlar confesional,

Se restituie petenților pentru ajustare și înain-
tare pe cale oficială la Consistoriul din Oradea-mare,
care se autorizează a-o rezolvă la timpul său în merit-

Nr. 110. Rugarea comunei bisericești Voi-
vodeni, pentru încuviințare de colectă pe teri-
toriul diecezei, în scopul de a-și achită datoria
de peste 3000 cor. făcută cu edificarea școlii
de acolo,

Se încuviințează.

Nr. 111. Rugarea credincioșilor din co-
muna Sânt-Andraș protopopiatul Timișorii, pen-
tru încuviințarea colectei pe teritoriul diecezei,
în scopul rezidirii școlii sale confesionali,

Se încuviințează.

Nr. 112. Rugarea comitetului parohial din
Coșdeni, pentru descrierea restanței de contri-
buire eparhială,

Se transpune Consistoriului din Oradea-mare pen-
tru rezolvire competentă.

Nr. 113. Rugarea unor credincioși din
Târnova, pentru a fi absolvați de spesele cul-
tuali după realitățile din alte comune,

Se transpune Consistoriului din Arad spre resol-
vire competentă.

Nr. 114. Urmează referada comisiunii bu-
getare asupra speselor împreunate cu aceasta
sesiune sinodală. Raportor Cornel Lazar. La
propunerea comisiunii, sinodul stabilește ace-
stea spese precum urmează :

I. Pentru deputații din districtul Consistoriului
aradan:

a) diurne	cor. 2250.—
b) spese de călătorie	„ 231·20
De tot : cor. 2481·20	

II. Pentru deputații din districtul Consistoriului
oradan:

a) diurne	cor. 1030.—
b) spese de călătorie	„ 317·30
De tot : cor. 1347·30	

Cari sume se asemează la cassa Consistoriului din
Arad și anume: pentru deputații din districtul aradan
în sarcina bugetului propriu; iar pentru deputații din
districtul Consistoriului oradan, ca anticipațiune în
contul cvotei ce are se primească acel Consistoriu din
fondurile decesane, conform bugetului.

Nr. 115. Pentru verificarea protocolului
acestei ședințe

Se designează deputații sinodali locuitori în Arad.

Nr. 116. Terminându-se agendele puse la
ordinea zilei, Preasfinția Sa părintele episcop
înainte de toate mulțamește lui Dumnezeu,
că ne-a învrednicit a încheia și aceasta sesi-
une sinodală și cu ea și periodul al patrulea,
de când chemat este a conduce destinele ace-
stei eparhii. Nu întrelasă a atinge împre-
jurarea, că deși desbaterile unor chestii mai
delicate n'au decurs în tonul propriu adună-
rilor noastre bisericești, dar aceasta este a se atri-
buî numai și numai sbuciumărilor, de cari avem
parte în viață și astfel dorinței: de a află calea
și modalitatea de îndreptare a greșelilor tre-
cutului și de a delătură neajunsurile provocate
de greutatele timpului prin care trecem.

Imploară însă cu inimă veselă darul și binecuvântarea cerească asupra tuturor membrilor prezenți și absenți ai acestui sinod și asupra concluzelor aduse și dând expresiune dorinței: de a ne vedea cu bine și cu toții la sesiunea noului period ce urmează, declară sesiunea ordinară a anului 1914. de încheiată.

Luând cuvântul deputatul Nicolae Zigre, și ca cel mai vechiu membru al acestui sinod, accentuează înainte de toate faptul, că chestiile rezolvite în cursul acestei sesiuni au fost mai importante, decât ce se putea prevedea la începutul ei; constată și dânsul, că deși în cursul desbaterilor s'au ivit momente mai sgomotoase, acelea nu au provenit din anumite veleități personale, ci din interesul, de care este și trebuie să fie condus unul fieștecare din noi pentru asigurarea bunului mers al afacerilor sfintei noastre biserici și a așezămintelor ei, și de aceea, dând resunet cuvântului prezidial de încheiere, exprimă P. S. Sale Dlui episcop diecezan mulțăminta sinodului, pentru zălul cu care a condus și pentru deslușirile obiective și clare, date în cursul desbaterilor, împlorîndu-i dela prevedință încă mulți ani de vieață și rodnică activitate arhierescă,

La ce, deputații răspund cu urări de „Să trăiască!” și se îndepărtă fieștecare la ale sale.

Iosif Moldovan,
notariul ședinței.

Acest protocol s'a cetit și verificat în ședința subscrisei comisiuni sinodale.

Arad, la 30 Aprilie (13 Maiu) 1914.

Joan J. Bapp,
episcop-președinte.

Vasile Beleş, *George Popoviciu,*
Iosif Moldovan, *Roman Ciorogariu,*
Petru Ionașiu, *Petru Pruița,*
Demetriu Muscan, *Dr. Cornel Iancu,*

Ordinațiunea ministerială privitoare la zidirile școlare.

Am dat în numărul 16 ordinațiunea domnului ministru de culte și instrucțiune publică, referitoare la limba de catehizare în școale, iar în nr-1 de astăzi publicăm o altă ordinațiune a domnului ministru de culte și instrucțiune publică, datată din 9 Aprilie a. c. sub numărul 52161/1914. În ea se stabilesc condițiunile pe cari trebuie să le întrunească edificiile școlare, pentru a nu fi dificultate din partea autorității publice.

Aceste condițiuni, pentru edificiile școlare, *esistente*, sunt următoarele:

Edificiile școlare sunt a se ridica pe teren igienic. Nu se pot accepta deci edificii ridicate pe loc mlăștinos și infectat, declarate de neigienice din partea autorității publice sanitare.

Nu poate fi acceptat edificiul școlar, care e periculos în urma defectelor sale arhitectonice.

Edificiul școlar, în proporție cu numărul îndestulitor al elevilor trebuie să fie luminos, spațios și ușor de aerizat. Prin urmare:

Sala de învățământ trebuie să aibă o astfel de suprafață, ca luând de bază numărul elevilor, cari cercează regulat școala, să ajungă pentru fiecare elev cel puțin 0.8 m².

Înălțimea salei de învățământ se fie dela padiment până la tavan, de cel puțin 2.4 m.

Suprafața ferestrelor din sala de învățământ are să formeze cel puțin 1/6 din suprafața salei. La localități închiriate se admit mici divergențe.

Nivelul padimentului din sala de învățământ să nu fie mai adânc decât terenul din afară.

Pentru încălzirea salei de învățământ se fie aplicate cuptoare îndestulitoare.

Sala de învățământ are să fie provăzută cu antișambă, din care se poate intra în mai multe sale de învățământ. Ușa antișambrei să se deschidă în afară. Antișambra, pentru evitarea cheltuelilor mari, poate fi construită și din lemn. La localuri închiriate, în casuri motivate, antișambă poate să lipsească.

Fiecare edificiu școlar are să fie provăzut că latrină separată, după sexul elevilor, și în lipsa de canalizare trebuie să fie provăzută cu o groapă laterală.

La augmentarea salelor de învățământ *esistente*, și la localități închiriate în mod interimal, datătoare de cinosură sunt principiile acestea, înșirate mai sus. la lărgirea edificiului școlar însă, când e vorba de o nouă sală de învățământ, sau de locuință nouă pentru învățător, au să fie ținute în vedere regulile stabilite pentru *zidirile noue școlare*, cari sunt următoarele:

Locul ce va servi pentru ridicarea școlii nouă, trebuie ales așa, ca după puțină să fie centrul cmmunei. În comunele de estensiune mai mare e mai consult să se zidească mai multe școli mici, în locul unui edificiu școlar mai mare. La alegerea locului pentru școală trebuie să se ia în deosebită considerare, ca în apropierea ei să nu fie cârciumă, local pentru tăierea vitelor stabiliment pentru tauri și armăsari, local public, fabrică sgomotoasă, și răuri mirositoare, apoi, ca întru cât se poate, școala să zacă departe de piață, de tren, râu, sau locuri expuse curentelor de aer.

Pentru o sală de învățământ și pentru o școală trebuio să se aleagă un loc în mărime de cel puțin 1000 m².

Întru cât se poate, să se aleagă un loc unde școala poate fi cu totul liberă.

Locul să fie, după cât e posibil, neted și într'un nivel cu drumul. Nu se pot zidi școli pe loc băltoș sau infectat.

Zidirea școlară cu o singură sală de învățământ trebuie să aibă și antișambă. Latrina corespunzătoare e a se zidi separat, deosebită, după sexele elevilor. Se poate ridica în legătură cu edificiul școlii și locuința învățătorului, dar acesta trebuie să aibă intrare separată. Zidirea școlară trebuie ridicată astfel, încât la caz de lipsă să poată fi augmentată cu o nouă sală de învățământ.

În școli cu mai multe sale de propunere e de dorit și ridicarea unei sale pentru păstrarea aparatelor.

Școala este a se zidi din material ce se obișnu-este a se întrebuința în ținuturile respective. Nivelul padimentului trebui să fie cel puțin cu 30 cm. mai înalt decât nivelul terenului. La locuri pezișe, măsura aceasta este a se lua deasupra punctului celui mai înalt

teritoriului ocupat de zidire. Padimantul salei de învățământ să fie din lemn moale, la înălțime de cel puțin 20 cm. așezat pe nisip uscat sau umplutură de humă.

Zidirea scolară trebuie să fie acoperită cu un cooperiș durabil și rezistent focului (tiglă, țigle de cement, țigle de cement artificiale).

Numărul elevilor, cari frecventează școala, determină și numărul saletor de învățământ. Considerând, că în senzul legii nu pot să ocupe loc într-o sală de învățământ mai mulți de 60 elevi, trebuiesc zidite așa, încât suprafața lor să fie cel puțin puțin de 48 m.² și cel mult 72 m.² În mod excepțional se poate ridica și o sală de învățământ mai mică, unde numărul elevilor obligați a frecvența școala zilnic este statornic și mod însemnat sub 60.

Adâncimea salei de învățământ nu poate fi mai mare de 5.6 m. iar înălțimea nu poate fi mai mică de 3.4 m.

Sala de învățământ după posibilitate să fie situată în direcție nord-ostică.

Păreții salei de învățământ să fie văruiți în alb, plafonul nu trebuie să fie plan. Intru'cât s'ar aplica plafon cu grinzi, înălțimea salei de învățământ nu trebuie să fie măsurată dela grindă, ci dela scândură.

Ușa salei de învățământ să aibă o aripă, să fie lată de 1 m. și înaltă 2.20 m.

Suprafața ferestrelor dela aceeaș sală de învățământ să atingă cel puțin $\frac{1}{2}$ din suprafața salei.

Ferestrele trebuiesc așezate în stânga elevilor. Ferestrele să fie duble și să se deschidă înăuntru. Aripile superioare ale ferestrelor, întrucât se poate, să se înlăture. Crucea ferestrei să fie înaltă de 1 m.

Intru cât se poate, spațiul dintre cele două ferestri să fie minimal. Ferestile după puțină trebuiesc conduse până la plafon. Sunt de a se aplica ferestri, cari se închid de-adreptul.

Pentru încălzirea salei de învățământ trebuie aplicat cuptor satisfăcător. Cuptorul este a se așeza mai pnatriviț în colțul de lângă învățător al salei de învățământ.

Sala de învățământ să nu se deschidă imediat spre stradă, sau spre curte, ci să aibă o antișambă, în care se pot deschide și mai multe sale de învățământ. Ușa antișambrei să se deschidă în afară. Pentru cruțare, antișambra poate să se facă și din lemn.

La școalele cu mai multe sale de învățământ ambitul de comunicație trebuie să fie lat de cel puțin 1.5 m.

Tot pentru 25—30 de băieți trebuie o latrină și un pissoire, și pentru 20—25 fete o latiră. Latrină trebuie și pentru învățători, și intru cât în școala se află și locuința învățătorului, trebuie latrină și pentru familia acestuia. Latrina învățătorilor și a familiilor acestora pot fi într'un grup dar să aibă intrare separată. Latrinele, în lipsa canalizării, trebuie să aibă o groapă separată să fie departe de școală cel puțin de 10 m. și se pot face și din lemn.

Pe teritoriul școalei trebuie să fie și fântână. Fântâna să fie acoperită, iar de groap latirnei să fie de parte cel puțin de 20 m.

La o școală cu una ori două sala de învățământ, locuința învățătorului poate fi în edificiul școlii, dar aceea trebuie să fie cu totul separată de localul școlii.

Locuința învățătorului trebuie să consteie din două odăi cu padiment, de 40 m², din culină și din cele mai necesare părți laterale.

CRONICA.

Hotelul Boulevard din Sibiu. Ridicat la cel mai frumos loc, în piața Herman, cu un front în strada Șaguna, noul hotel al consistorului arhidiecezan deschis acum de curând, se prezintă ca o rară podoabă a orașului Sibiu. Din ferestrele hotelului se deschide pe seama ochilor cea mai frumoasă priveliște spre munții Făgărașului. Iar despre întocmirile interne, despre eleganța și curățenia din el, nu se aud decât vorbe de admirație. Tot cuvinte de laudă se aduc și restaurantului, provăzut cu o bucătărie escelentă și cu beuturi bune. Atragem deci atențiunea publicului românesc, de pretutindenea cari cercetează orașul Sibiu, asupra Hotelului Boulevard și restaurantul nou al consistoriului arhidiecezan și asigurându-i, că au se rămână pe deplin mulțumiți.

Poșta administrației.

L. Micluția Rîșculția. Pentru ambele publicări 12 coroane.

Propise (Corecte) de examen
 à cor. 1.20 suta plus 30 fileri porto postal
 se găsec de vânzare la Librăria Diecezană
 Arad.

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului de preot în parohia Forău, devenită vacantă, în senzul ordinului Consistorial de sub Nrul Ad 661/914 B. se publică concurs cu termin de 30 zile pe lângă aceste condițiuni:

1. Casa parohială cu intravilanul și supraedificatele.
2. Pământul parohial 6 holde katastr.
3. Câte o zi de lucru dela fiecare familie cu plugul, carul ori cu brațul, sau răscumpărare în bani.
4. Bir preoțesc câte una vică cucuruz sfărmat de fiecare număr de casă.
5. Stolele îndatinate.
6. Intregirea dela stat.
7. Dela recurenți se cere cvalificațiune de clasa I, iar în lipsă de recurenți de clasa I se vor admite la candidare și de cl. II.
8. Alesul va fi dator să catehizeze gratuit.

Petițiunile instruate regulamentar se vor înainta pe calea Oficiului protopopesc din Beiuș în terminul legal, având recurenții a se conformă intru toate dispozițiunilor referitoare din Regulamentul pentru parohii.

Pentru comitetul parohial.

Dr. V. Fildan
 adm. ppsc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă parohul Teodor Ioaneș din Bencecul-român, tractul Timișorii decretat cu înalta rezoluțiune consistorială de sub Nr. 7514/1913 se escrie în temeul rezoluțiunii Ven. Consistor Nr. 1171/914 concurs cu termin

de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. Una jumătate ($\frac{1}{2}$) din sesiunea parohială.
2. Una jumătate ($\frac{1}{2}$) din stolele și birul legal.

Casa parohială rămâne în beneficiul preotului Teodor Ioaneș asemenea și întregirea dotațiunei sale dela stat.

Pentru fiitorul capelan nu garantează nici comuna bis. nici superioritatea bis. întregirea dela stat.

Parohia e de fapt de classa II sunt însă adm și recurenții cu cvalificație pentru parohi de cl. III.

Alesul pe lângă aceia că va fi dator să provadă toate serviciile divine și pastorale din parohie, precum și catehizațiunea la toate școalele din loc fără alta remunerațiune, va mai avea să supoarte și dările publice după beneficiul său.

Recursele ajustate cu documentele prescrise în original și cu atestat despre serviciul eventual prestat și adresate comitetului parohial din Bencecul român, se vor subșterne în termenul legal P. O. Oficiu protopopesc gr. ort. rom. al Timișorii (Temesvár-gyárváros.)

Recurenții vor avea a se prezentă cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta. biserică din Bencecul român spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu : *Ioan Oprea*, adm. protopopesc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemizat pe lângă veteranul paroh Ioan Popovici din comuna **Albești** se publică concurs cu termen de 30 zile conform ordinului consistorial de sub Nr. 1327/1914 B. pe lângă următoarele condițiuni și anume :

1. Pământul parohial în estenziune de 16 holde catastrale și 458□;
2. Câte o zi de lucru dela fiecare familie (cei cu vite o zi de plug, cei cu mâna o zi de lucru).
3. Toate stolele îndatinate dela toate funcțiunile religioase.
4. Întregire dela stat din cvota, ce revine anual pentru capelani.
5. Capelanul este dator a se îngriji de locuință și a provedea catehizațiunea și toate funcțiunile publice și private ce cad în sarcina parohului Ioan Popovici, care până ce va fi în viață va beneficia singur de întregirea dotațiunei dela stat.
6. Dela recurenți se cere cvalificațiune de classa III.

Recurenții își vor ajusta petițiunile conform Regulamentului parohial, acomodându-se întru toate dispozițiunilor regulamentare referitoare.

Pentru comitetul parohial.

Dr. V. Fildan
adm. ppesc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătoresți din **Moneasa (Menyháza)** se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan.

Emolumentele: Din cassa epitropiei parohiale 320 cor. Pentru lemne 120 cor., din cari este a se încălzi și sala de învățământ scriitorul 20 cor. Pentru conferințe 20 cor. Pentru scripturistica 10 cor.

Școala corăspunde legii, iar salarul e întregit dela stat.

Alesul va fi obligat să provadă cantoratul pe lângă stolarul obicinuit și să înființeze și conducă cor bisericesc fără altă remunerațiune.

Recursele sunt a se ajusta cu următoarele documente originale: 1. Extras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Reflectanții au să se prezinte în sfânta biserică din Moneasa, iar recursele adresate comitetului parohial să se trimită oficiului protopresbiteral din Buteni.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu : *Florian Rocxin*, ppresb. insp. școl.

—□—

1—3 gr.

În conformitate cu ordinul Vener. Consistor ort. român din Oradea-mare de sub Nr. 1292/B. 1914, se publică concurs pentru postul de paroh din parohia de **classa III-a Satulbarb**, cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala” pe lângă următoarele venite :

1. Casă parohială în stare bună, cu supraedificate și grădină.
2. Pământ parohial parte arător parte livadă 24 jug. catastrale.
3. Drept de pășunat pentru 10 vite.
4. Bir preoțesc 1 vică (30 litre) de cereale sau 2 cor. de fiecare nr. de casă.
5. O cânepiște de un cubul.
6. Stolele îndatinate staverite din partea comitetului în anul 1911.
7. Întregirea dela stat.

Dările după pământ precum și după venit le supoartă alesul. Parohul va avea, fără să pretindă remunerațiune specială dela biserică, să provadă catehizările regulat la orice școală aflătoare pe teritorul parohiei. Reflectanții la acest post sunt poftiți, ca recursele ajustate cu documentele originale, adresate comit. par. din Satulbarb, să le înainteze în termenul regulamentar P. On. Of. protopopesc din Oradea-mare, având în acest restimp cu observarea strictă a Reg. p. parohii a se prezentă în vre-o Duminică ori sârbătoare în biserică, pentru a-și arată capabilitatea în cant, tipic și oratorie.

Satulbarb, din șed. comit. par.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu : *Andrei Horvath* protopopul
Orăzii-mari.

—□—

1—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza incuviințării Ven. Consistor Nr. 3621/1913 și respective Nr. 2027/1914 se publică licitațiune minuendă, pentru darea în întreprindere a reparării esterne a sftii biserici și a adaptării casei parohiale din **Cerne-teaz** ce se va ține în **18/31 maiu** a. c. la $2\frac{1}{2}$ ore după amneaz în școala inferioară din loc.

1. Prețul de esclamar, pentru repararea sftii bisericii 1210 cor.

2. Prețul de esclamar pentru adaptarea casei parohiale 4152 Cor. 50 fil.

3. Reflectanții vor avea să depună înainte de începearea licitațiunei în bani gata, ori în hârtii de valoare acceptabile vadiu de 5% din prețul de esclamar, care din partea întreprinzătorului după licitațiune se va întregi la 10% din prețul de întreprindere.

4. Pentru participare la licitațiune, sau pentru vederea planului și a preliminarilor reflectanții nu pot să-și formeze nici un drept de diurne, sau alte spese.

5. Planul și preliminarile precum și condițiunile de licitație se pot vedea la Oficiul parohial de Cerne-teaz.

6. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere lucrările acelu reflectant, în care va avea mai multă încredere — fără privire la rezultatul licitațiunei.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. ppsc.

—□—

1—1

Se publică licitațiune minuendă cu oferte închise pe 18/31 maiu 1914 pentru zidirea școalelor gr. or. române din comuna Vălcani (Valkány), pe lângă următoarele condițiuni:

1.) Licitațiunea se va ținea la 18/31 maiu 1914 d. a. la 2 oare în școala gr. or. rom. din loc.

2.) Prețul de esclamară este 16990 cor. 95 fil., cărămidă, varul și năsipul îl dă com. bisericască.

3.) Licitanții au se depună în număr, ori hârtii de valoare acceptabile vadiu de 5% din prețul esclamarii, care după licitațiune, întreprinzătorul are a-l întregi la 10%.

4.) Condițiunile speciale, precum și planul cu proiectul de spese se pot vedea la oficiul parohial din loc.

5.) Comuna bisericască își susține dreptul de a încredința cu zidirea școalelor pe acel întreprinzător, în care va avea mai multă încredere.

6.) Participanții la licitațiune, fără conziderare la rezultatul licitațiunei, nu pot pretinde sub nici un titlu spese ori diurne pentru participare.

Vălcani la 6/19 maiu 1914.

Din încredințarea com. parohial.

Titus Papp
inv. notar.

Stefan Oprean
paroh-președinte.

În urma rezoluțiunii Ven. Consistor diecezan Nr. 1625/1914 se escrie concurs de licitație minuendă cu oferte închise pentru adaptarea s. biserici din Bucovăț (Bükkfalva) pprezbiteratul Timișorii pe lângă următoarele condițiuni:

1. Licitațiunea se va ținea în ziua de 17/30 Maiu 1914 a. c. la orele 10 a. m. în școala noastră confesională din loc.

2. Prețul de esclamară pentru lucrările de zidari, măsari, faur, tinichea etc. conform proiectului de spese este de 15.333 cor. 92 fil., iar pentru pictură și sculptură 1170 cor.

3. Planul și preliminarul de spese se poate vedea la oficiul parohial din loc. Tot acolo se pot vedea și condițiunile de licitațiune.

4. Reflectanții vor avea se depună înainte de începerea licitațiunii vadiu de 5% în bani gata din prețul de esclamară, pe care anteprenorii cărora se vor încredința lucrările îl vor întregi imediat la 10%.

5. Pentru participare la licitație reflectanții nu pot formula nici o pretenziune. Tot asemenea nici pentru scurgerea la vederea celor de sub pct. 3.

6. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea în întreprindere fără privire la rezultatul licitațiunii, acelu reflectant în care are mai multă garanță materială și morală.

Oferte își pot înaintă numai întreprinzători îndreptățiți la atari întreprinperi, cari despre rezultat vor fi în-cunoștințați în 3 zile socotite dela ziua licitațiunei.

Dat din ședința comitetului parohial ținută la 4/17 Maiu 1914.

Pentru comitetul parohial.

Constantin Micu.
paroh președinte.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. protop.

—□—

1—1

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de edificare a unei a II-a sală de învățământ la școala din **Rișculița**, pe baza planului și proiectului de spese aprobate de Ven. Consistor cu Nr. 198/914, se publică din nou licitațiune minuendă verbală, și cu admiterea ofertelor închise. Condițiunile sunt:

1. Licitațiunea se va ținea în ziua de 14/27 Maiu 1914 ora 2 p. m. în școala din loc.

2. Prețul de esclamară e 5000 cor.

3. Licitanții au să depună înainte de începerea licitațiunii verbale 5% din prețul esclamarii ca vadiu.

4. Ofertele închise sunt a se înaintă cu vadiul prescris de 10% din prețul esclamarii la adresa oficiului parohial din **Rișculița** u. p. **Körösbánya** pe terminul de sus ora 12 a. m.

5. Planul și prospectul de spese și condițiunile de licitație se pot vedea la oficiul parohial sus amintit.

6. Participanții la licitațiune nu pot pretinde viatec și diurne.

Rișculița, la 5/18 Maiu 1914.

Leontin Micluția
par. preș. com. par.

Axentie Popoviciu
not. com. par.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar* pprezb.

—□—

1—1

La librăria diecezană din Arad.

Au apărut și se găsesc de vânzare

**Șaizeci și cinci de predici populare
premiat de academia română**

de

Arhim. I. Scriban.

**à cor. 4. exempl.
plus porto 30 fil.**

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák Ferencz N-rul 35

Mare depozit în ornate recvizite bisericesti și anume:

Ornate (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericeii ort. române dela . . .	50—1000 cor.
Potire de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela	36— 200 cor.
Potire de sticlă	10 cor.
Cruci pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela	4— 100 cor.
Cădelnițe de bronz și argint dela	20— 100 cor.
Candele de argint dela	6— 100 cor.
Disc cu stea de bronz și aur, dela	15— 50 cor.
Litier argint china	130 cor.
Cutie pentru mir și pentru cuminecătura celor bolnavi, din argint, cu prețul de	34 cor.
Icoane pictate pe pânză în diferite colori și mărimi, dela	8— 100 cor.
Prăznicare pe lemn ori tinichea	9 cor.
Evanghelie cu litere latine și cirile legată mai simplu dela 24—40 cor., în legătură catifea	100— 130 cor.
Apostol, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazania, Mineile pe 12 luni, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre.	

◆ La dorință servim la moment cu informațiuni și deslușiri mai detaliate. ◆

Serviciu prompt. ≡ Prețuri moderate. ≡ Nr. telefonului 266.